

ABB PÅ MILJØ OG TEKNIKK 7 MARS 2019

Energieffektivisering og besparelser

selv under de mest krevende forhold

Odd Roar Buttingsrud

Vår tids utfordring

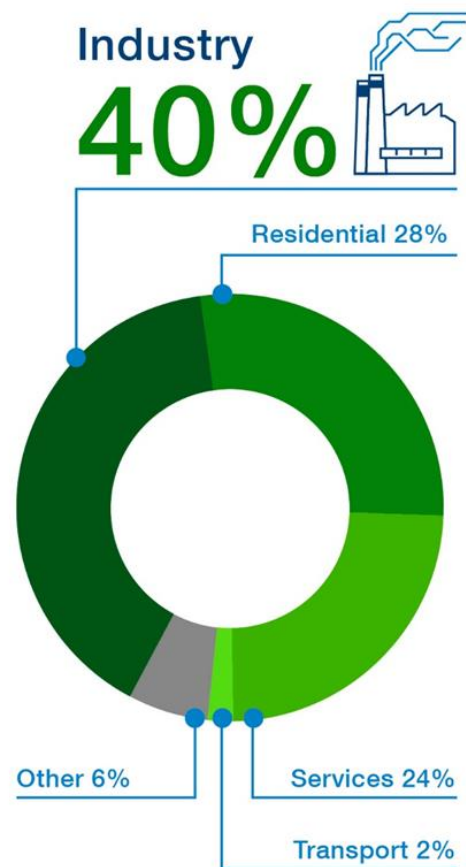
Kraftig vekst i forbruket av energi

Oppdatere?

Elektriske motorer står for
25% av verdens energiforbruk

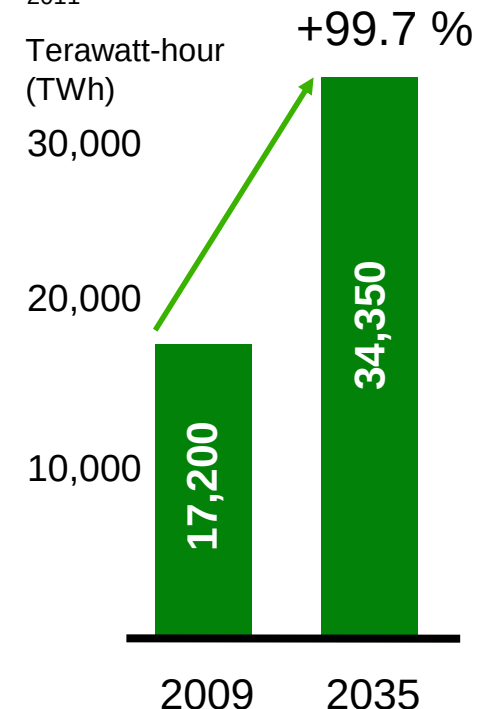
World electricity consumption by sector

Source: International Energy
Agency, Key World Energy
Statistics 2011

Rise in electricity demand by 2035 (under current policies)

Source: IEA, World Energy Outlook
2011

Electricity demand is calculated as the total gross electricity generated less own use in the production of electricity and transmission, and distribution losses.

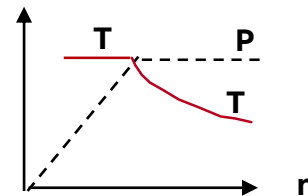
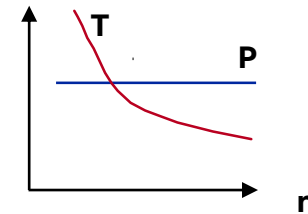
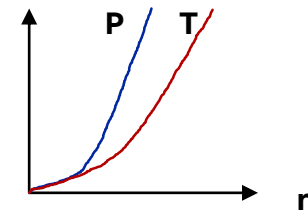
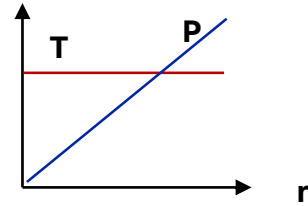
Last-typer

1. Konstant moment

2. Kvadratisk moment

3. Konstant effekt

4. Konstant moment/effekt

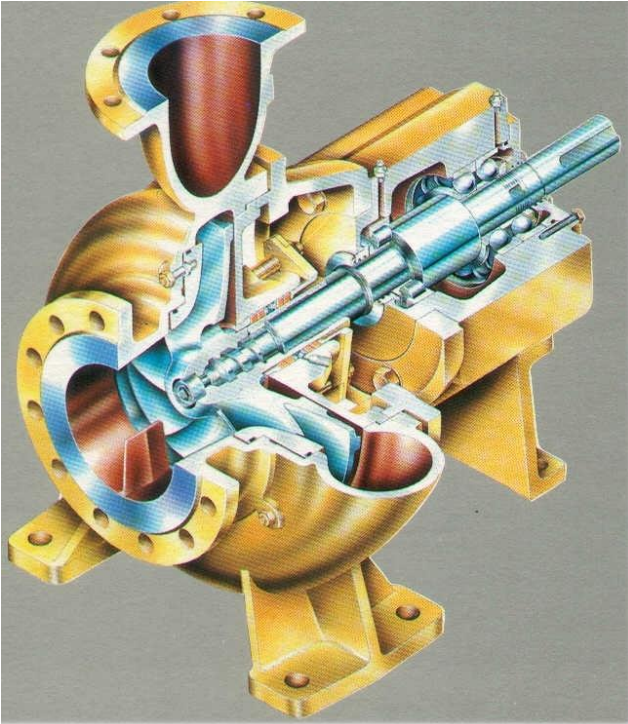

- Transportbånd
- Matere, skruer
- Kompressorer
- Heiser, kraner, wincher
- Sentrifugalpumper
- Sentrifugalkompressorer
- Vifter
- Valser
- Papirmaskinruller

Affinitetslovene

Sammenhengen mellom en kvadratisk last sitt turtall (n), mengde (Q), trykk (H) og effektbehov (P) beregnes med de tre affinitetslovene:

Mengde

$$\frac{Q_1}{Q_2} = \frac{n_1}{n_2}$$

Trykk

$$\frac{H_1}{H_2} = \left(\frac{n_1}{n_2} \right)^2$$

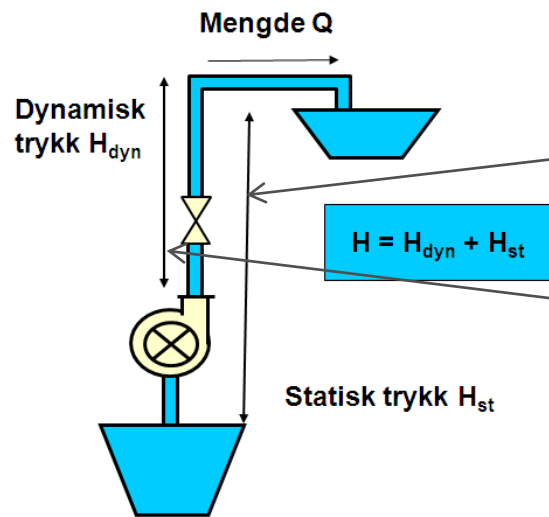
Effektbehov

$$\frac{P_1}{P_2} = \left(\frac{n_1}{n_2} \right)^3$$

Hvis turtallet halveres:

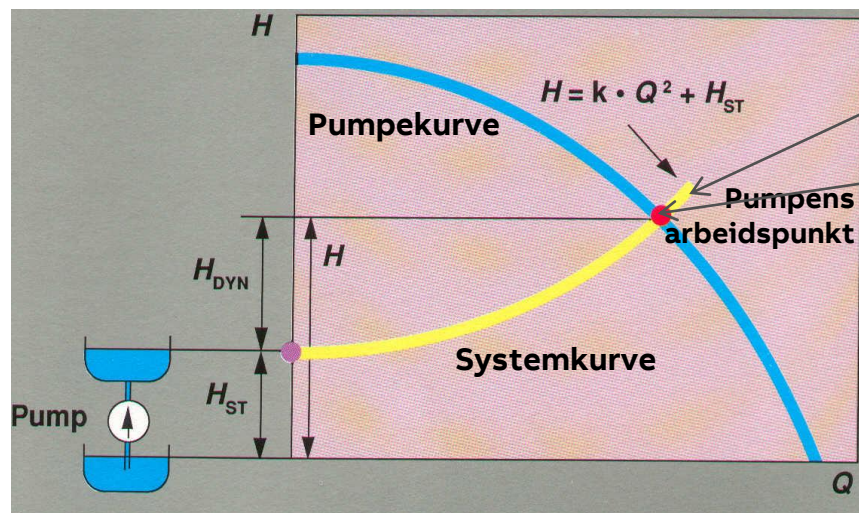
$$P_2 = \left(\frac{1}{2} \right)^3 \times P_1 = \frac{1}{8} \times P_1$$

Trykk/mengde karakteristikk for en Pumpe

Statisk trykk er høydeforskjellen som pumpen må overvinne

Dynamisk trykk er friksjonstapene i rørledningen. Friksjonstapene øker med kvadratet av væskehastigheten.

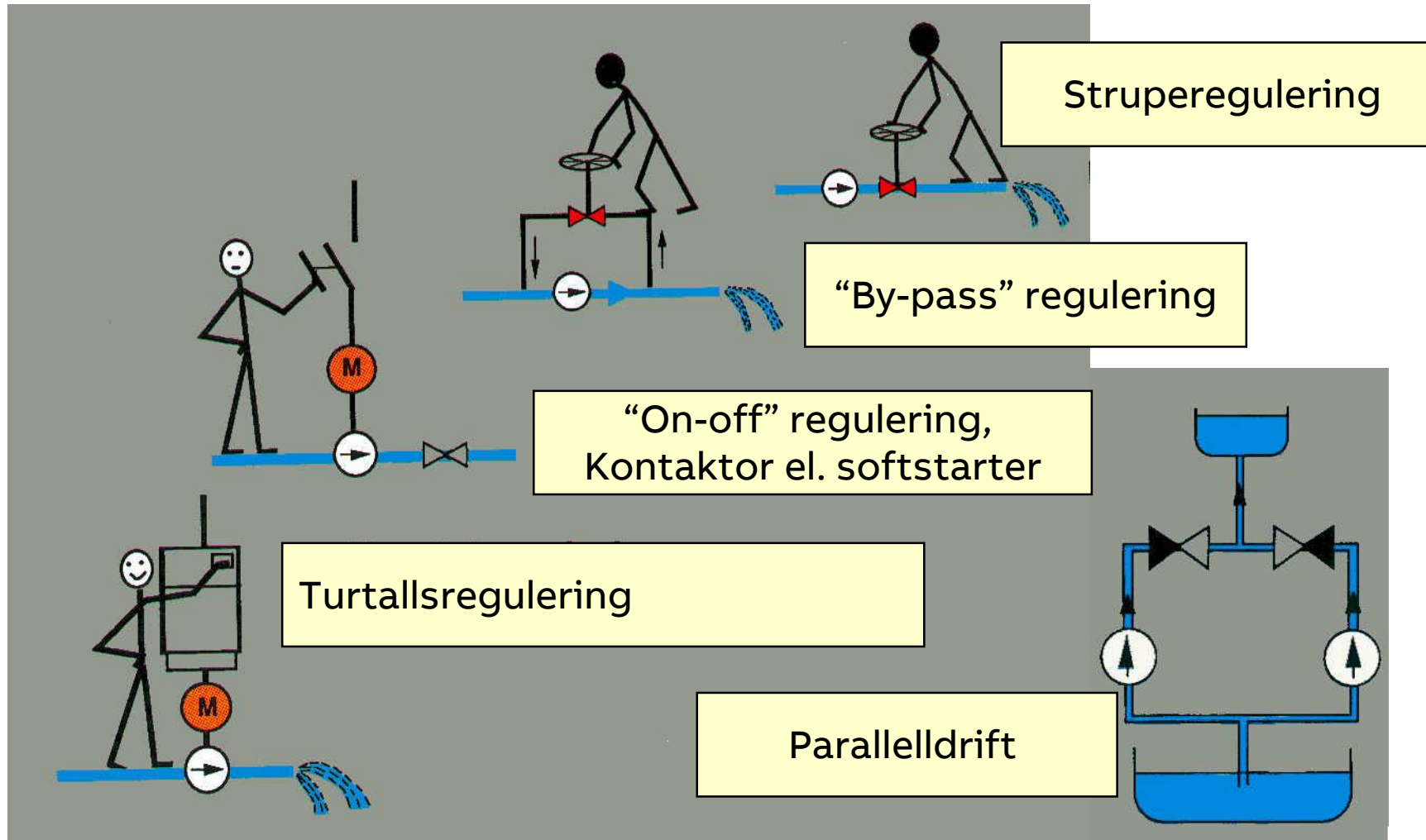

Sammen gir dette en systemkurve (rørkarakteristikk)

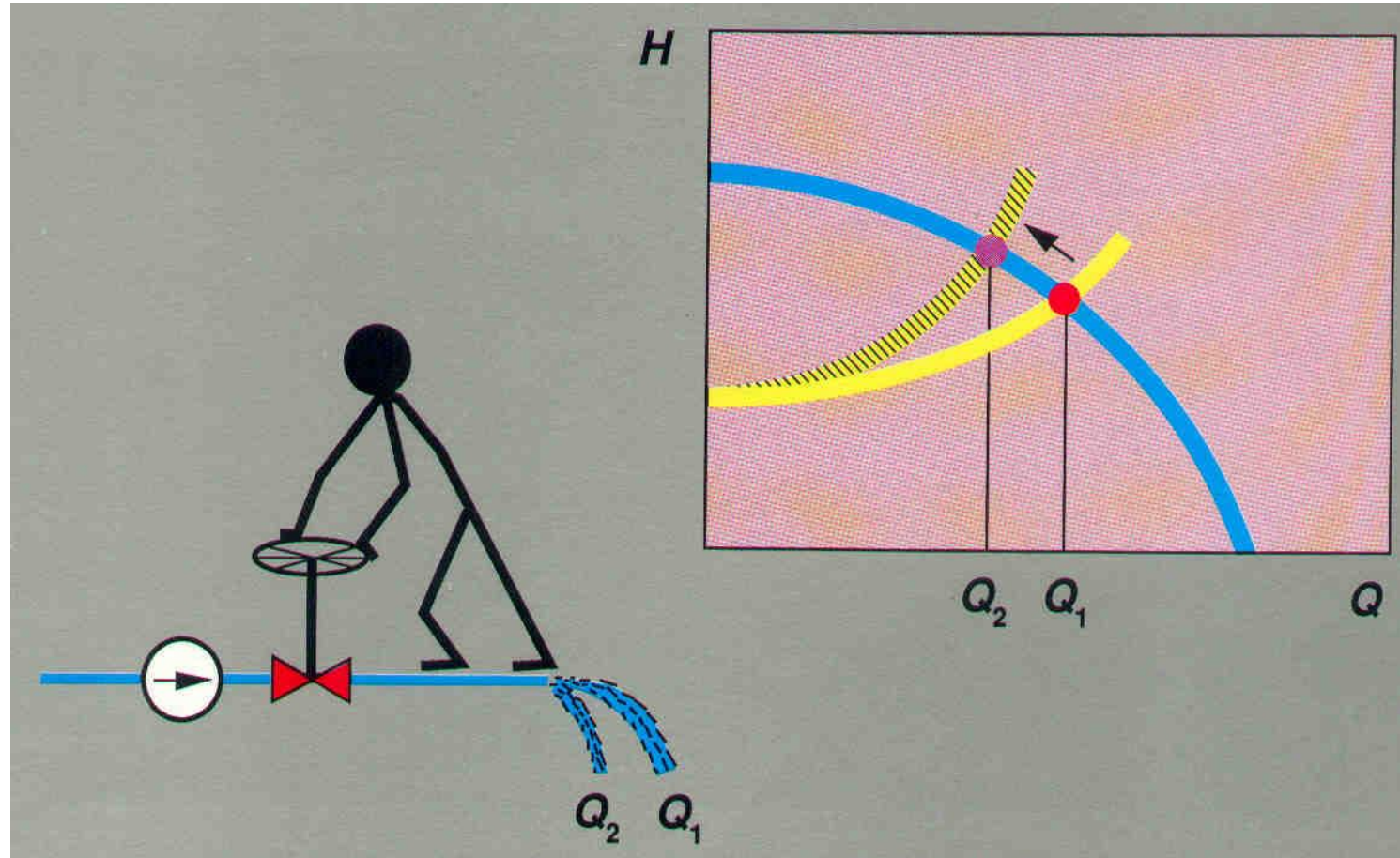
Pumpen arbeider der pumpekurve og systemkurve møtes.

Det er vanlig å benytte begrepet løftehøyde istedet for trykk i og med at løftehøyde er uavhengig av væsken. En pumpe har samme løftehøyde uavhengig av medium.

Metoder for mengderegulering

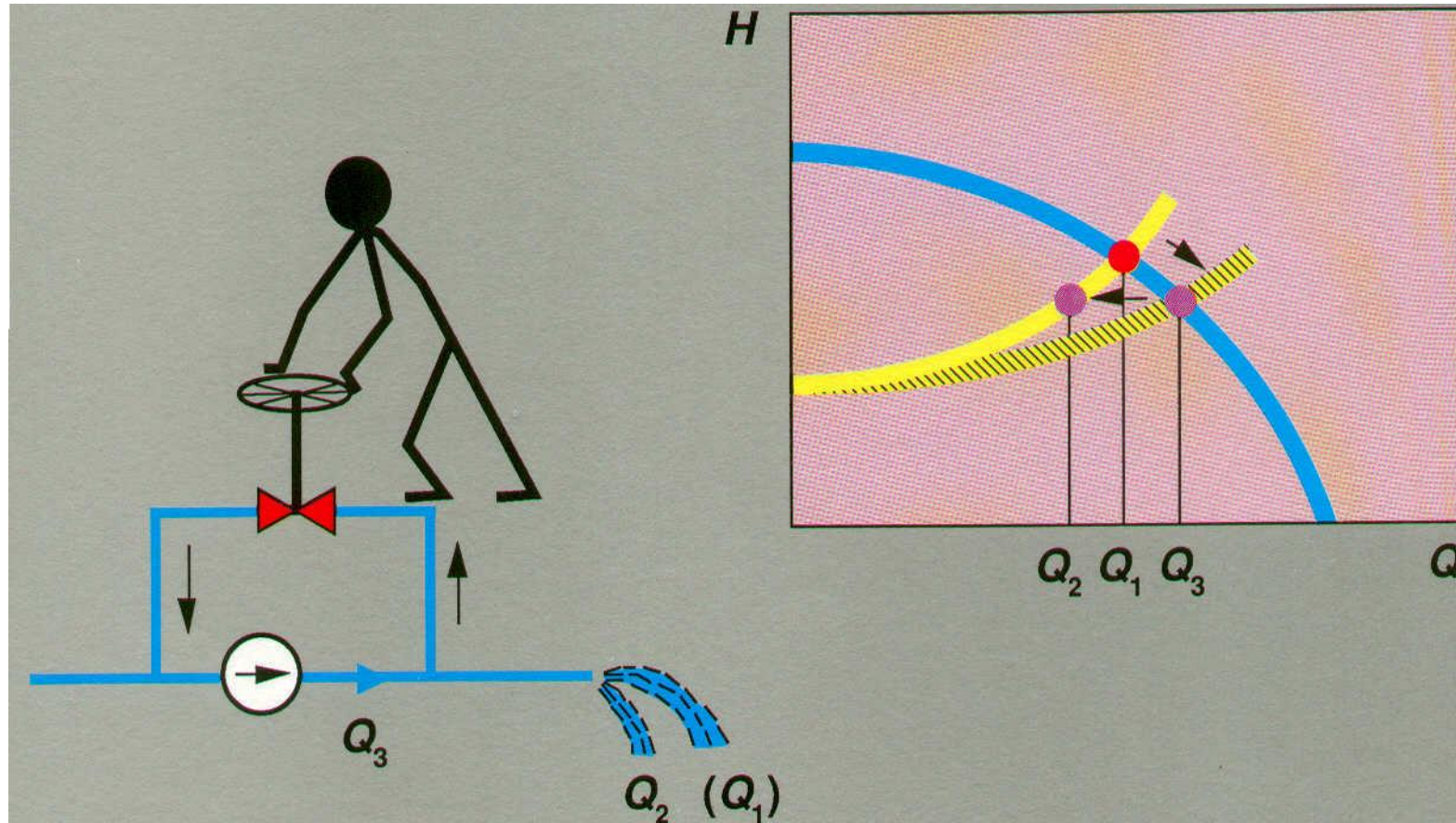

Struperegulering

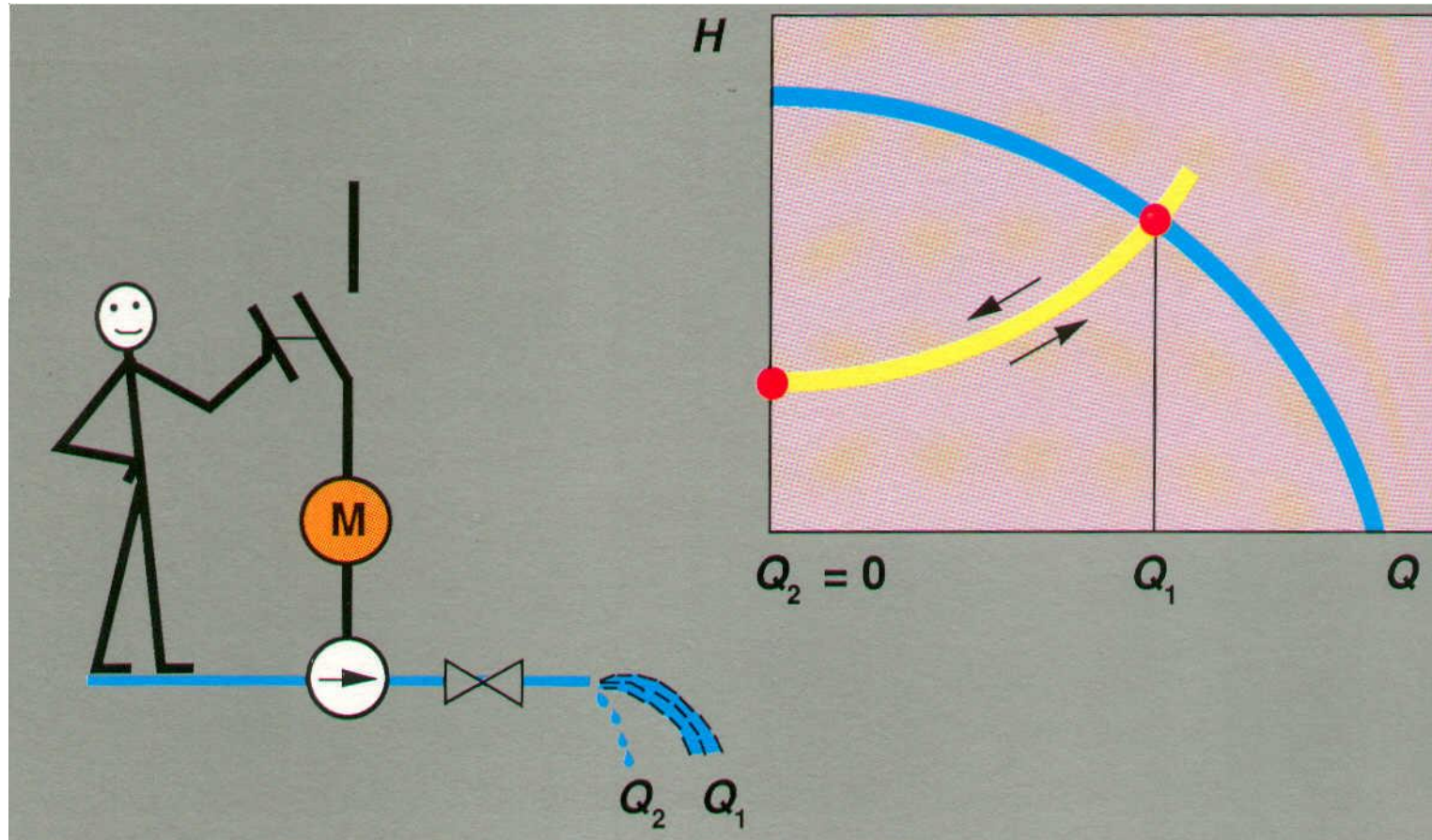

“By-Pass” regulating

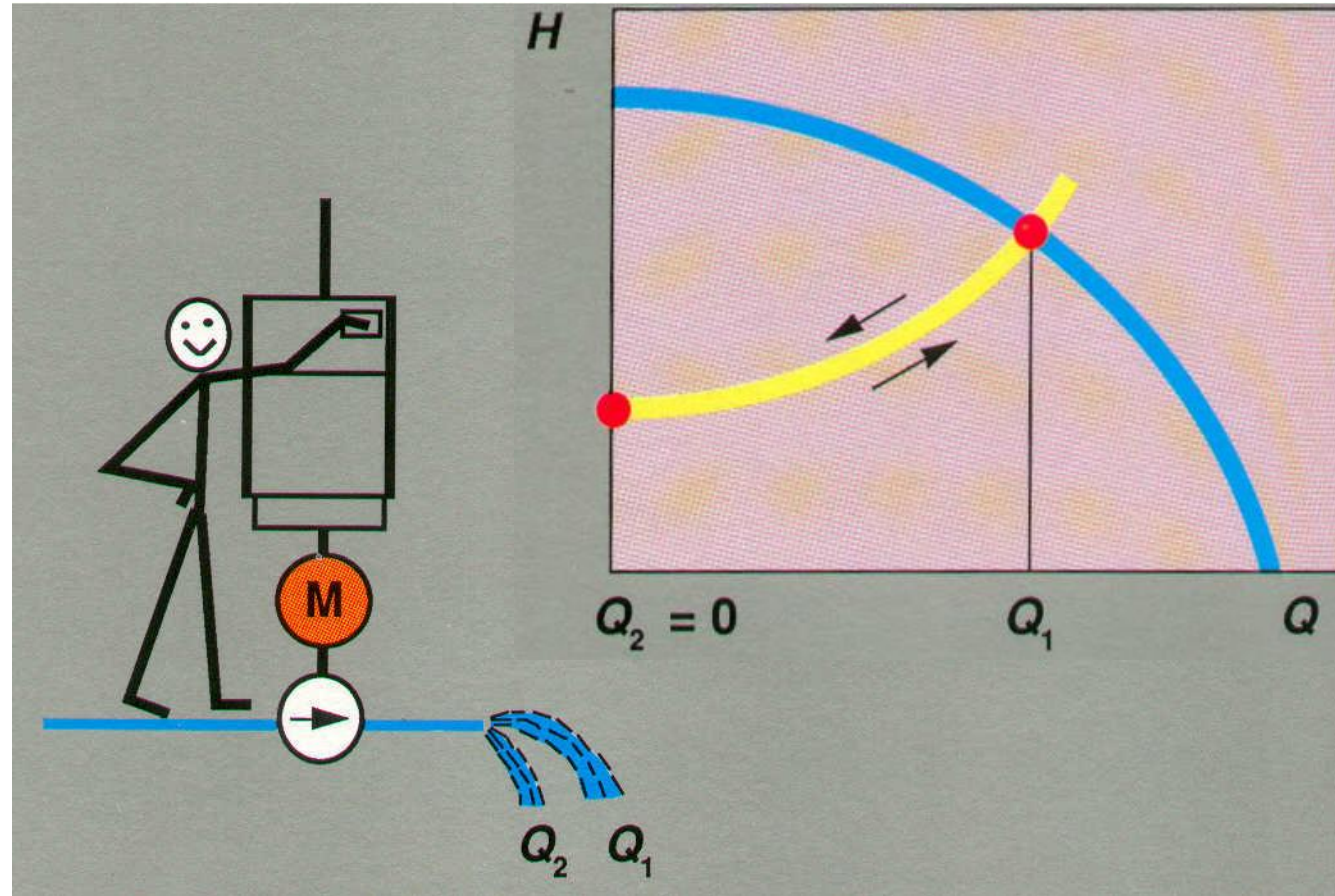

“On-Off” regulating

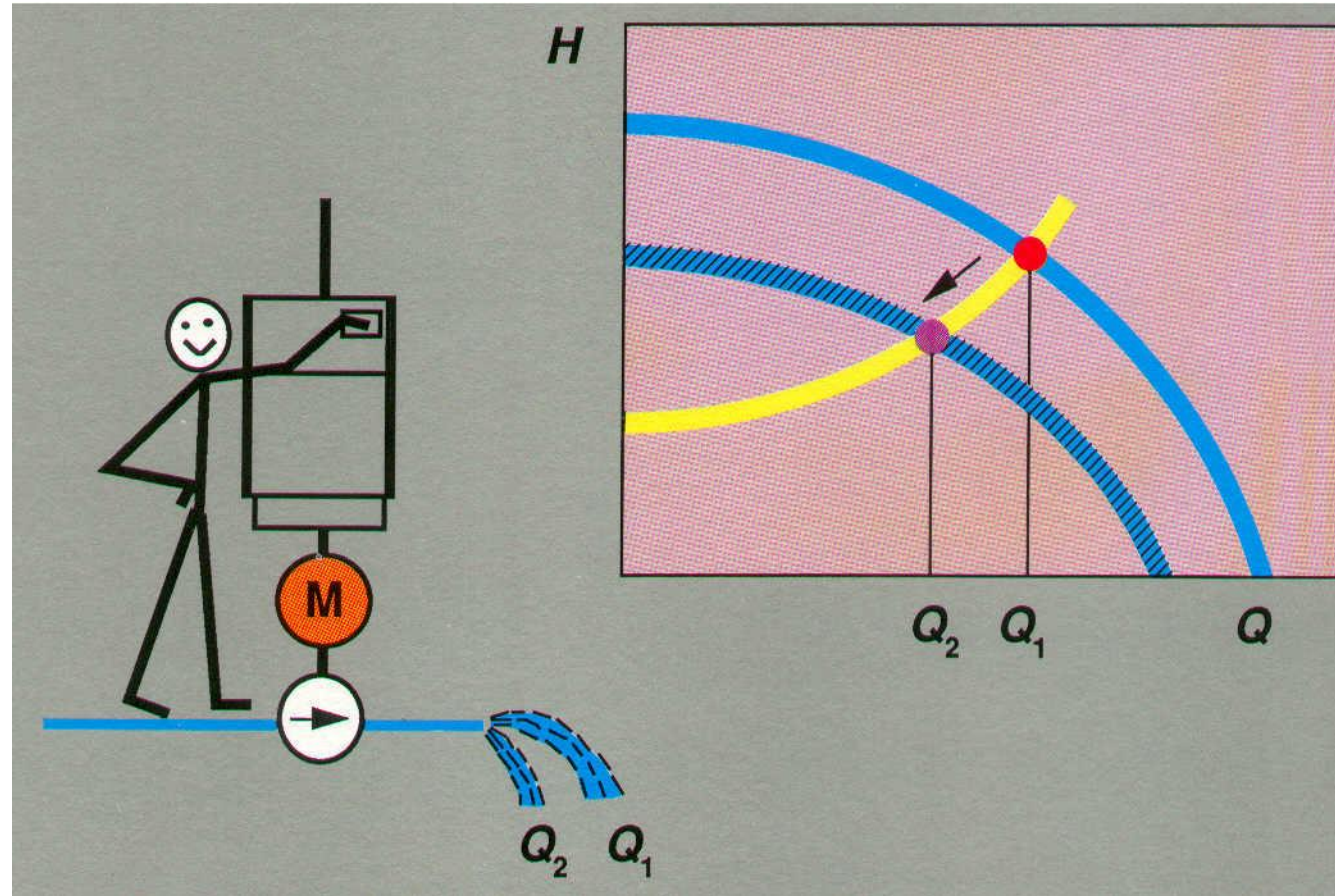

Softstarter

Turtallsregulering

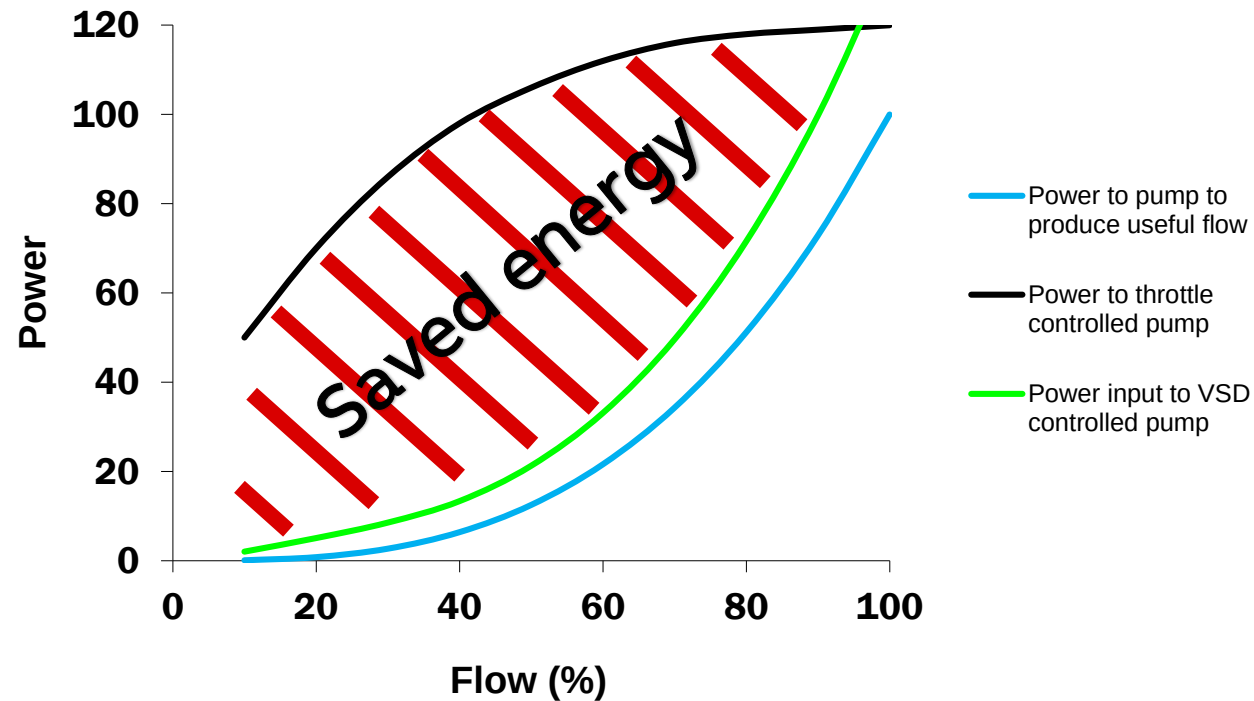

Hvordan spare energi med frekvensomformere

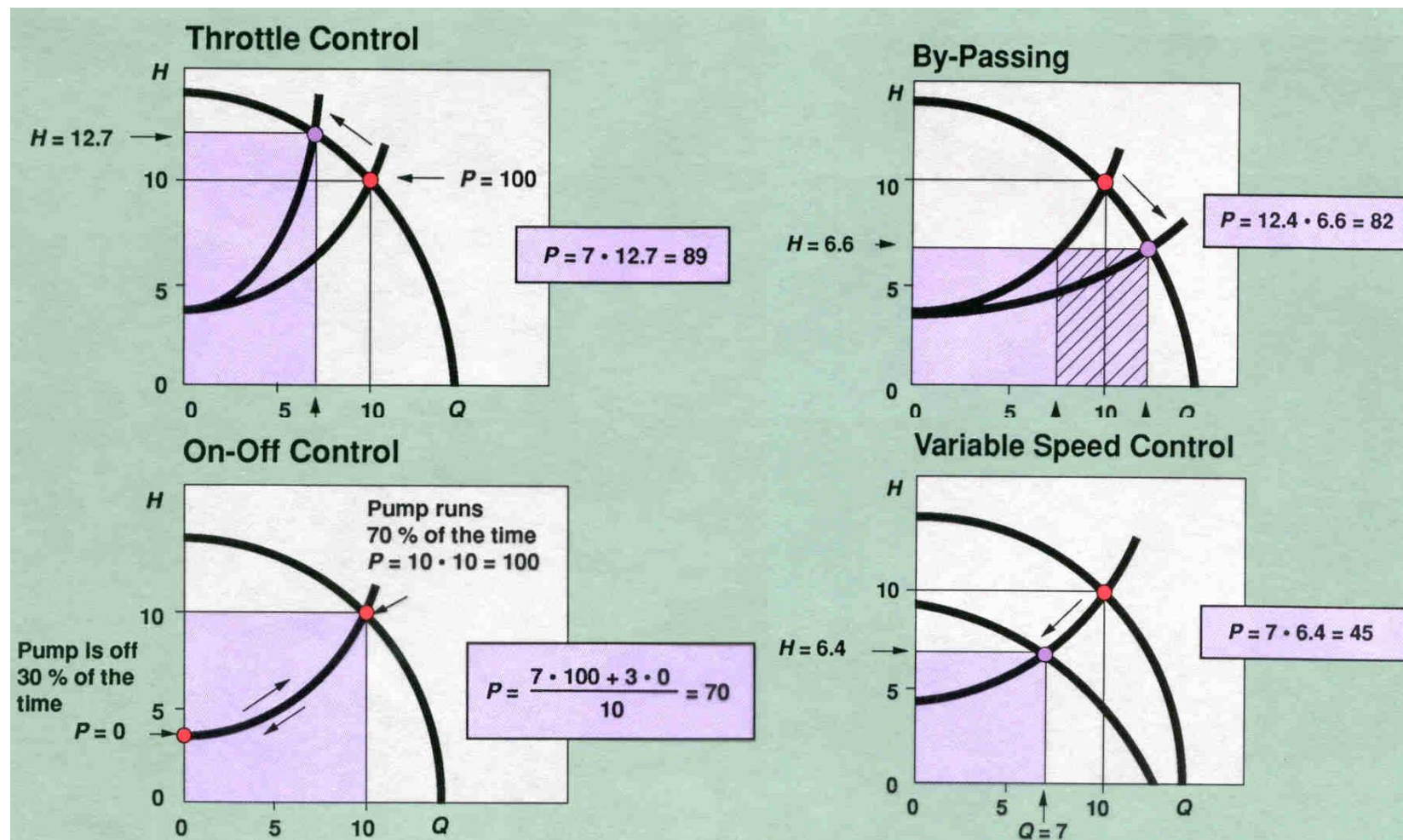
Drifter med variabelt turtall

Drifter med variabelt moment har størst sparepotensiale, grunnet sammenhengen mellom hastighet og effekt

Eks - Relativt effektbehov – 70% mengde

Effektbehovet er omtrent dobbelt så stort ved struping og by-pass sammenlignet med VSD

EnergySave calculator

<http://new.abb.com/drives/energy-efficiency/energysave-calculator>

HOME → OFFERINGS → DRIVES → ENERGYSAVE CALCULATOR

GLOBAL SITE ▼

EnergySave calculator

Calculate how much energy and money you could save by using ABB drives while also deriving other benefits such as soft starting and stopping, an improved power factor, and connection into process automation. EnergySave is a user-friendly and interactive energy saving calculator for comparing AC drive control against traditional flow control methods in different applications such as pumps, fans and compressors. Over the years the formulas behind the tools have been developed and enhanced along with the pump and fan manufacturers in order to provide accuracy.

EnergySave has two modes: Basic and Advanced. The Basic mode let's you quickly see potential savings, and does not require a lot of technical information from you. The Advanced mode gives you the opportunity to include your technical details for a more specific calculation.

EnergySave is currently available in English, German, Finnish, Russian, Swedish, Spanish, Portuguese, French and Chinese.

EnergySave Calculator
Click here to go to the tool.

Available on the
App Store
Download it now!

ANDROID APP ON
Google play
Download it now!

EnergySave calculator

Dykket pumpe, nåværende kontrollmetode: Av/På kontroll

Statisk løftehøyde 5m, nominell løftehøyde 10m, max løftehøyde 20m, 1400m³/h, $\eta=80\%$

400V, 55kW motor IE2

Driftstimer pr. år: 6000 t, antatt lastfordeling: 5% full last, 95% av tiden med 70% last

Investeringskostnad: 50.000,- NOK

Energipris: 0,50 NOK / kWh

EnergySave calculator

Dykket pumpe, nåværende kontrollmetode: Av/På kontroll

Resultat

ABB frekvensomriktarsortiment	ACS580-01-106A-4
Årlig energibesparing	42.8 MWh
Årlig energiforbrukning med befintlig styrmetode	222.1 MWh
Årlig energiforbrukning med ABB:s frekvensomriktare	179.3 MWh
Årlig energibesparing i prosent	19 %
Årlig besparing av el	21 394 kr
Direkt återbetalningstid	2 år, 4 månader
Minskning av CO ₂ -utsläpp	21 t/år

EnergySave calculator

Sentrifugalvifte, nåværende kontrollmetode: Spjell på utgangen, ingen tap i transmisjon

Data:

- Radiell sentrifugalvifte, nominelt flow 55 m³/s, 3,5 kPa, $\eta=70\%$, 315kW, 690V, IE3
- Driftstimer pr. år: 8000 t, standard belastningsprofil
- Investeringskostnad: 200.000,- NOK
- Energipris: 0,50 NOK/kWh

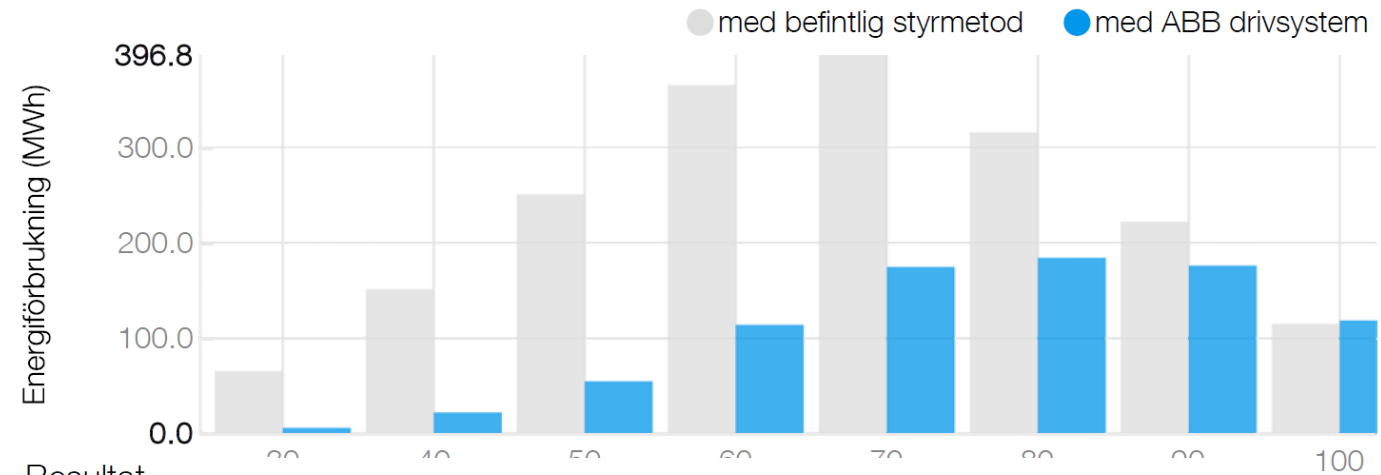

EnergySave calculator

Sentrifugalvifte

Total energiförbrukning

Resultat

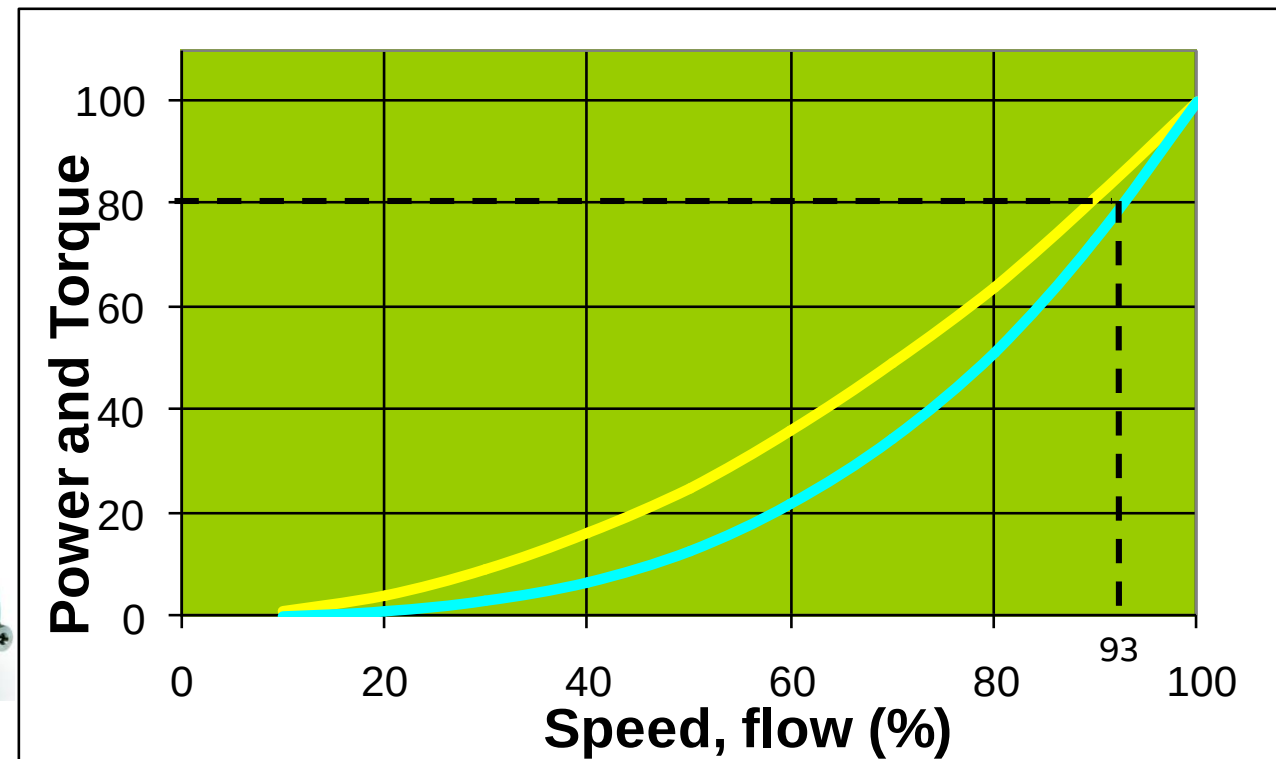
Förbättringar med en ABB-frekvensomriktare	ACS880-07-0330A-7
Årlig energibesparing	1 032.0 MWh
Årlig energiförbrukning med befintlig styrmetod	1 888.9 MWh
Årlig energiförbrukning med ABB:s frekvensomriktare	856.9 MWh
Årlig energibesparing i procent	55 %
Årlig besparing av el	515 982 kr
Direkt återbetalningstid	4 månader, 19 dagar
CO ₂ reduktion	516 t/år

Hvordan spare energi selv ved fast turtall?

Pumper og vifter

De aller fleste pumpe- og viftesystemer er overdimensjonert, så turtallet kan nesten alltid reduseres.

Kun 7% redusert turtall og mengde gir 20% spart energi

Valg av rett frekvensomformer

- Velg den frekvensomformeren som er best egnet for jobben!
- Gjør deg opp en mening om livsløpskostnadene, ikke bare se på innkjøpsprisen.
- Dimmensjoner anlegget riktig.
- Involver aktuelle leverandører tidlig i prosjekteringsfasen.
- Lytt til leverandørens anbefalinger mht installasjon og kabling.
- Bruk, men ikke misbruk leverandørene.

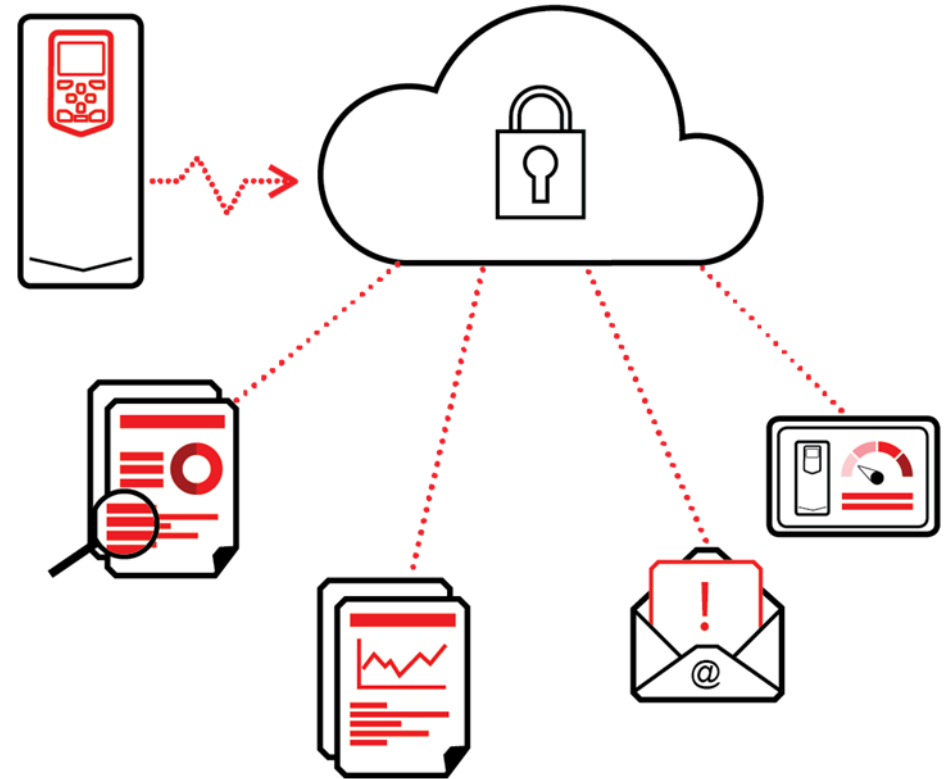

ABB Ability™ Condition Monitoring service

Se alle mulighetene i driven din

ABB Ability™ Condition Monitoring for drives er en tjeneste som gir deg nøyaktig sanntidsinformasjon om hendelser på driven for å sikre at utstyret er tilgjengelig, pålitelig og riktig vedlikeholdt. Dataene kan lagres i skyen eller i lokal lagring.

Når du har alle fakta, kan du ta de riktige beslutningene.

ABB Ability™ Powertrain

800xA – Bruk av driftskontroll for videre energioptimalisering

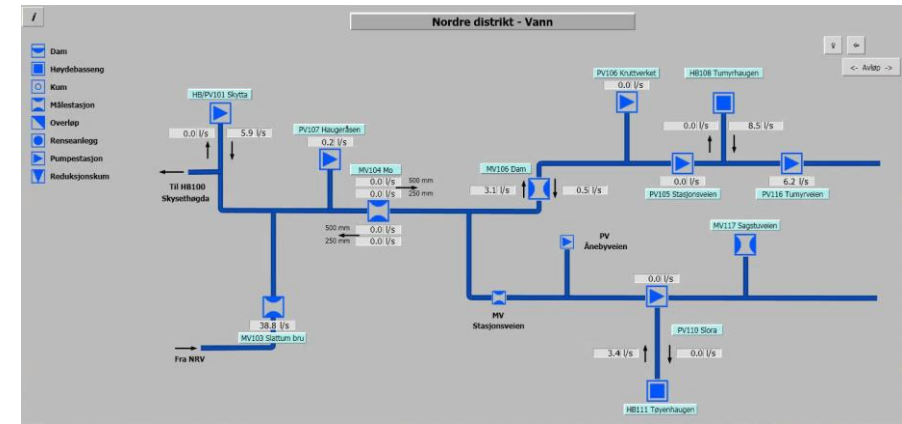
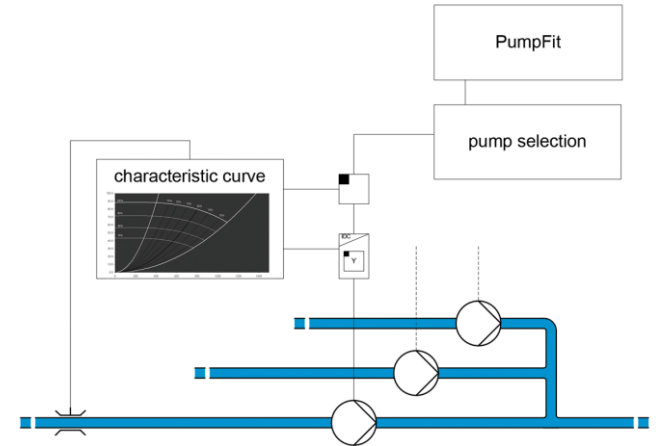
Vi har til nå bl.a. sett på hvordan man bør optimalisere en pumpe med tanke på energiforbruk.

Videre bør man forsøke å optimalisere hele stasjonen.

- ABB Optimax PumpFit beregner optimalt antall pumper som må gå, slik at man får lavest mulig energiforbruk, men samtidig at man holder seg innenfor styringsgrensene.

Man bør også utnytte dagens kommunikasjonsløsninger og datakraft i driftsentralen til å optimalisere samhandling mellom stasjoner

- To pumpestasjoner bør ikke pumpe samtidig inn på en pumpeledning, ødelegger for hverandre ved å skape mottrykk
- Bruke toppsystemet til å styre hvem som får pumpe og hvem som må vente basert på informasjon fra alle stasjoner samlet.
- Dette kan videre utnyttes ved at avløpsstasjoner kan brukes som små fordrøyningsbasseng, man kan sørge for en jevner tilrenning til renseanlegget (enklere å regulere kjemikalieforbruk), evt. Jevnere uttak av vann fra vannverket med tilsvarende fordeler.

AquaMaster4 – Innovative. Evolutionary. Inspirational

Values only we offer

Applications

- Water supply in district / zonal metering area
- Leak monitoring in district / zonal metering area
- Survey and flow investigation
- Irrigation and abstraction

AquaMaster4 - **Achieve lowest TOTEX with the use of Velox app**

Increase productivity of your staff and reduce human error

Secure

Contactless

Offline

Chart

Benefits

1. What used to take minutes will take seconds – increase productivity
2. What used to require skilled personnel will require less skilled personnel – deal with deskilling

ABB